

ISSN 0556-1590

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

14

Београд - 2023

ИЗАШЛА ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ НОВА КЊИГА ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА

ПРИРУЧНИК ЗА ЕЛЕКТРОНСКО ФАКТУРИСАЊЕ, ЕЛЕКТРОНСКО ЕВИДЕНТИРАЊЕ ОБРАЧУНА ПДВ И ФИСКАЛИЗАЦИЈУ

У складу са Законом о електронском фактурисању, Законом о ПДВ и Законом о фискализацији

Привредни саветник је одлучио да сва своја досадашња знања и искуства о примени Закона о електронском фактурисању, Закона о фискализацији и њихово уклапање у правила о ПДВ, стечена кроз писање стручних текстова у часопису, пружање свакодневних консултантских услуга претплатницима, као и кроз већи број одржаних семинара, обједини и изда ново издање у форми приручника који на једном месту садржи сва заокружена објашњења из наведених прописа.

Приручник садржи детаљна, свеобухватна и на великом броју реалних примера из праксе приказана објашњења у вези са применом прописа о електронском фактурисању и фискализацији, као и њиховим ПДВ аспектима.

Приручник је усаглашен са свим важећим прописима из области електронског фактурисања, фискализације и ПДВ, укључујући и **нови Правилник о електронском фактурисању који се примењује од 1. јула 2023. године.**

Нови Правилник о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 47/2023 од 8. јуна 2023. године) замењује три ранија Правилника и доноси значајан број новина и измена у област електронског фактурисања и електронског евидентирања ПДВ преко система електронских фактура.

У првом делу књиге обрађена је практична примена Закона о електронском фактурисању, тј. материја издавања, пријема, процесуирања, сторнирања, чувања и архивирања електронских фактура и електронског евидентирања (појединачног и збирног) обрачуна ПДВ преко СЕФ, а у другом издавању фискалних рачуна и уопште примена Закона о фискализацији.

Руководећи се, пре свега, реалним потребама субјеката приватног и јавног сектора, а на основу свакодневних контаката са корисницима система електронских фактура и решавања њихових оперативних проблема у примени наведених закона, у Приручнику смо велику пажњу посветили обради релевантних повезаних ПДВ аспеката електронских фактура и фискалних рачуна као што су: начин исказивања података из електронских фактура у Обрасцу ПОПДВ и пореској пријави, питања настанка пореске обавезе и права на одбитак претходног пореза, корекцијама обрачунатог и претходног пореза по основу измене уговорене накнаде и сторнирања рачуна, валидношћу фискалног рачуна као ПДВ документа и рачуноводствене исправе и сл. Приручник садржи одговоре на најчешћа питања која смо добили од наших корисника у нашој досадашњој саветодавној подршци корисницима система електронских фактура.

Цена Приручника износи **10.000 динара, без ПДВ** (тј. 11.000 динара са ПДВ).

Сваки купац књиге стиче право да **бесплатно присуствује вебинару** који ћемо због годишњих одмора одржати у првој половини септембра 2023. године (тачан датум ћемо благовремено објавити).

РЕДАКЦИОНИ ОДБОР: Иван Антић, Снежана Анђић, Споменка Бабић, Ивана Бараћ, Вера Бјелица, мр Дејан Даботић, др Тања Ђелић, Андрија Јовичић, Гордана Кесић, др Наташа Ковачевић, Милена Менковић, др Милан Неговановић, мр Живко Нешић, др Миленко Павловић, Милош Петровић, Бранка Радовић, Рада Радовић, Горан Савић, др Драгиша Слијепчевић, Ратомир Слијепчевић, др Милутин Срдић, др Славољуб Станић (председник), Ирина Стевановић-Гавровић, мр Миливоје Цветановић, др Ратомир Ћировић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански фах 345.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел. 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Иван Антић, тел. 32-09-667

ЛЕКТОР

Саво Пешуг

ДИРЕКТОР И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

др Ратомир Ћировић, тел. 32-09-660, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

АКТУЕЛНОСТИ

Изашао је из штампе нови Приручник о електронском фактурисању, електронском евидентирању ПДВ и фискализацији – др Милан Неговановић	5
Усвојени су нови привредни и социјални закони – др Ратомир Ћировић	7
Усвојене су измене и допуне Закона о финансијској подршци породици са децом – Тијана Павловић	13
Нова верзија Техничког упутства за еФискализацију (1.15) – Горан Лазовић	16
1. Обавештење купцу да му је издат фискални рачун који садржи грешку и да је исти поништен	16
2. Фискални рачун за промет без ИД купца	17
3. Идентификација купца (физичког лица) бројем пензионерске картице	18

ПДВ

Правилник о допуни Правилника о порезу на додату вредност – Јована Стојановић	19
Захтев за исплату који не подлеже ПДВ упућен субјекту јавног сектора – Јована Стојановић	21
Питања и одговори у вези са применом прописа о ПДВ – Душан Поповић и Горан Лазовић	24
1. Обавеза интерног обрачуна ПДВ од стране општине за изведене грађевинске радове	24
2. ПДВ третман испоруке добара (горива) у низу у међународном промету	24
3. Исправност ПДВ рачуна у којем није исказан договорени рабат	25
4. Датуми промета на фактурама за испоруке у низу у домаћем промету	25
5. Порески третман услуге израде пројекта коју пружа страном правно лице	26
6. (Не)могућност уговарања опције за опорезивање ПДВ промета грађевинског објекта који ће бити срушен у циљу изградње новог објекта	27
7. Датум промета на електронској фактури која се издаје за више појединачних испорука	27
8. Пренос имовине са представништва страног правног лица на резидентно привредно друштво	28
9. Обавеза електронског евидентирања обрачуна ПДВ за јавна предузећа која не издају фискалне рачуне, нити електронске фактуре физичким лицима као корисницима услуга	29

ФИСКАЛИЗАЦИЈА

Промет добара на мало без накнаде – Горан Лазовић	30
1. Техника издавања фискалног рачуна за промет без накнаде	31
2. Узимање добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, власника, запослених и других лица	32
3. Сваки други промет добара (на мало) без накнаде	36
Питања и одговори из области фискализације – Горан Лазовић	42
1. Исказивање података у Збирној евиденцији на СЕФ по основу извршеног поступка рефундације фискалног рачуна	42
2. Пријава привременог прекида обављања делатности у малопродајном објекту и поступање са безбедносним елементом	43

ПОРЕЗИ И ДОПРИНОСИ

Порез на добит по одбитку на накнаде по основу откупа секундарних сировина и отпада – Душан Поповић	44
1. Из угла Закона о порезу на добит правних лица	44
1.1. Предмет опорезивања	44
1.2. Пореска основица и пореска стопа	45
1.3. Моменат настанка пореске обавезе	45
1.4. Подношење пореске пријаве	45
1.5. Плаћање пореза	46
2. Опорезивање накнаде по основу откупа секундарних сировина и отпада из угла УИДО	47
Питања и одговори у вези са застарелошћу пореза и доприноса – Снежана Анџић	49
1. Застарелост утврђивања пореза на капитални добитак физичког лица	49
2. Застарелост права на повраћај и прекњижавање више плаћеног пореза на добит	49
3. Застарелост наплате пореза на имовину који је утврђен решењем Пореске управе 2011. године	50
4. Застарелост права на више плаћени порез на добит из 2013. године који је ПУ сваке године у пореском књиговодству преносила као преплату за наредну годину	51
5. Застарелост права на наплату локалне комуналне таксе истеком рока за апсолутну застарелост	51
6. Да ли опомена ПУ о дуговању пореза прекида рок застарелост?	52
7. Обрачун и плаћање пореза на зараде које су застареле	52
8. Застаревање права на повраћај доприноса	53

РАЧУНОВОДСТВО

Одмеравање финансијских инструмената по фер вредности кроз биланс успеха – др Ратомир Ћировић	54
1. Уводне напомене	54
2. Финансијска средства по ФВБУ	55
3. Фер вредност приликом почетног и накнадног одмеравања финансијског средства	55
4. Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха	61
Рачуноводство узгоја (това) свиња – др Ратомир Ћировић	65
1. Уводне напомене	65
2. Признавање и одмеравање имовине у делатности узгоја свиња	65
3. Рачуноводство улагања у тов свиња	70

СIP – Каталогизација у публикацији,

Народна библиотека Србије, Београд, 658 + 657

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК: часопис за рачуноводство и пословне финансије/одговорни уредник др Ратомир Ћировић, – Год. 1, бр. 1 (1952)
– Београд: Привредни саветник, а.д., 1952

– Предузеће за графичку делатност, трговину и производњу: „Графипроф“, Максима Горког 1а. – 27 цм

Доступно и на: [//www.privsav.rs](http://www.privsav.rs) – Петнаестодневно

ISSN 0556-1590 – Привредни саветник

COBISS.SR-ID 16400642

РАДНИ ОДНОСИ И ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Питања и одговори у вези са радним односима, порезом на доходак грађана и доприносима за обавезно социјално осигурање – Никола Јеринић	80
1. Опорезивање зараде и других прихода физичког лица које је из Немачке упућено на привремени рад у Србију	80
2. Опорезивање прихода које страном физичко лице оствари на територији Србије од послодавца из Немачке и од представништва страног правног лица у Србији	81
3. Исплата зараде по судској пресуди – дилеме у вези са исплатом затезне камате и камате због неблаговременог плаћања јавних прихода	83
4. Коришћење колективног годишњег одмора или одсуства за време прекида рада, односно смањења обима рада до којег је дошло без кривице запосленог који је засновао радни однос у току године	84
5. Услови за коришћење олакшице за квалификовано новозапослено лице које је код истог послодавца престало да ради, а затим поново заснива радни однос	84
Питања и одговори у вези са трудничким и породилским одсуством – Весна Боровић	86
1. Привремени прекид обављања делатности као услов за остваривање права предузетнице на накнаду зараде због одржавања труднице, односно на остале накнаде по основу рођења и неге детета	86
2. Исплата личне зараде предузетници која наставља да обавља делатност за време остваривања права на остале накнаде зарада по основу рођења и неге детета	87
3. Право на накнаду зараде за време трудничког боловања предузетнице која нема запослених, а за време одсуства наставља да обавља делатност преко овлашћеног пословође	87
4. Утврђивање основице за накнаду зараде за време породилског одсуства у случају када је запослена поред зараде остварила и приходе по уговору о допунском раду	88
5. Повезивање боловања у случају одржавања труднице након привремене спречености за рад услед болести	88
6. Трудничко боловање запослене у случају истека уговора о раду на одређено време	89
7. Престанак радног односа породиљи у случају престанка рада послодавца	89

СПОЉНОТРГОВИНСКО ПОСЛОВАЊЕ

Послови реекспорта – Тијана Павловић	91
1. Прописи	92
2. Куповина робе која се налази у иностранству и продаја те робе у иностранству	92
3. Послови реекспорта када се роба уноси у земљу у другом поступку	94
4. Актуелна питања у вези са реекспортним пословима	98
Питања и одговори из девизног и спољнотрговинског пословања – Тијана Павловић	102
1. Утврђивање царинске вредности робе	102
2. Исправка налога платног промета са иностранством	103
3. Извештаји огранака страних лица	103
4. Када резидент у иностранству обавља грађевинске радове и има потребу да по том основу држи девизе на рачуну у иностранству, није неопходно да за сваки уговор о извођењу тих радова отвара посебан нерезидентни рачун	104
5. Начин исплате зараде нерезиденту у Републици Србији	105
6. Продаја робе у иностранству између правних лица резидената Републике Србије може се наплатити само у динарима	105
7. Извоз добара и збирна евиденција ЕЕОПДВ	105
8. Девизна благајна	106
9. Додатне уплате – шифра 560	107

ПРИВРЕДНА ДРУШТВА

Додатне уплате оснивача друштву с ограниченом одговорношћу – Весна Боровић	109
1. Начин утврђивања обавезе додатних уплата	110
2. Последице неизвршења додатне уплате	110
3. Додатне уплате из угла прописа о девизном пословању	110

4. Могућност враћања додатне уплате	111
5. Ограничење плаћања (повраћаја) додатних уплата	112
6. Рачуноводствено евидентирање додатних уплата	113

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Мишљења надлежних органа у вези са применом прописа	116
ПДВ	116
Порез на доходак грађана	117
Порези на имовину	118
Рачуноводство	119
Акцизе	121

РОКОВНИК

Роковник за подношење прописаних обрачуна и за плаћање обавеза у месецу августу 2023. године – Весна Боровић	124

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актuelни подаци – Весна Боровић	127

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ НОВИ ПРИРУЧНИК О ЕЛЕКТРОНСКОМ ФАКТУРИСАЊУ, ЕЛЕКТРОНСКОМ ЕВИДЕНТИРАЊУ ПДВ И ФИСКАЛИЗАЦИЈИ

Обавештавамо лица која су у претпродаји наручила нашу нову књигу – „Приручник за електронско фактурисање, електронско евидентирање обрачуна ПДВ и фискализацију“, као и потенцијалне купце овог издања, да је ова публикација изашла из штампе.

Закон о електронском фактурисању и Закон о фискализацији, представљају два најзначајнија нова закона донета у претходних неколико деценија у Републици Србији из области пословних финансија и опорезивања. Њима су извршене корените промене у систему и начину фактурисања и фискализације.

Овим законима убрзан је процес дигиталне трансформације привредних токова у нашој земљи, а њихова практична примена, посебно Закона о електронском фактурисању, поставила је пред обвезнике и велики број изазова, практичних недоумица и проблема изазваних недореченошћу прописа, као и честим техничко-технолошким изменама у самом систему које је требало у врло кратким роковима сагледати и обезбедити.

Закон о електронском фактурисању донео је радикалне, системске промене у вези са обавезом издавања електронских фактура у прописаном, структурираном XML формату заснованом на UBL 2.0 структури, у складу са српским стандардом електронског фактурисања, преко државног портала еФактура, чиме је укинута дотадашње издавање рачуна у штампаном облику или путем имејла.

Поред тога, посебан слој Закона о електронском фактурисању је обавеза електронског евидентирања обрачуна ПДВ преко система електронских фактура (у облику две евиденције – Појединачна и Збирна) која представља припремни корак за (полу)аутоматизацију обрачуна ПДВ и укидање подношења пореске пријаве за ПДВ у неком наредном кораку у будућности.

Закон о фискализацији увео је евидентирање промета на мало и примљених аванса у вези са прометом на мало преко електронских фискалних уређаја који

су повезани са сервером Пореске управе. Његовом применом укинута су старе фискалне касе и извршен је прелазак на нови модел онлајн фискализације.

Година 2022. била је година почетка обавезне примене Закона о фискализацији (од 1. маја 2022. год.) и прве две фазе примене Закона о електронском фактурисању – од 1. маја 2022. год. овај закон се примењивао приликом електронског фактурисања у трансакцијама између субјеката приватног и јавног сектора, у трансакцијама између субјеката јавног сектора и на обавезу електронског евидентирања ПДВ субјеката јавног сектора, а од 1. јула 2022. године и на обавезан пријем електронских фактура од стране субјеката приватног сектора од добављача из јавног сектора, као и од добављача из приватног сектора који су пре 2023. почели да издају електронске фактуре.

Трећа фаза примене Закона о електронском фактурисању је у 2023. години, јер је од 1. јануара 2023. год. обавезно електронско фактурисање проширено на све трансакције између обвезника ПДВ, а за субјекте приватног сектора од тог датума заживела је и обавеза електронског евидентирања ПДВ преко СЕФ.

У години издавања публикације посебно битан датум је 1. јул 2023. год., када почиње да се примењује нови Правилник о електронском фактурисању који доноси нови талас измена у области еФактура и електронског евидентирања ПДВ и којим се замењују и престају да важе ранија три Правилника из ове области.

Наведена два Закона довела су и у наредном раздобљу ће наставити да доводе до значајних и дубоких промена у пословању самих привредних субјеката и покренула су усклађивања и измене и у другим прописима, пре свега у Закону о ПДВ и Правилнику о ПДВ, који су, услед електронског фактурисања и еФискализације, претрпели одговарајуће измене, допуне и усклађивања.

УСВОЈЕНИ СУ НОВИ ПРИВРЕДНИ И СОЦИЈАЛНИ ЗАКОНИ

Народна скупштина Републике Србије на заседању одржаном 26. јула 2023. године усвојила је сет привредних и социјалних закона који су објављени у „Службеном гласнику РС“, бр. 62/23 од 27.07. 2023. године. Усвојеним законима прописане су значајне новине које треба да допринесу унапређењу и побољшању пословања у областима које ти закони регулишу. То су:

- Закон о допунама Закона о озакоњењу објеката;
- Закон о Привременом регистру мајки и других лица којима се уплаћује новчана помоћ;
- Закон о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом;
- Закон о изменама и допунама Закона о ваздушном саобраћају;
- Закон о изменама и допунама Закона о енергетици;
- Закон о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи;
- Закон о изменама и допунама Закона о железници;
- Закон о интероперабилности железничког система;
- Закон о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца;
- Закон о изменама и допунама Закона о странцима;
- Закон о престанку важења Закона о посебним поступцима ради реализације пројеката изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката од посебног значаја за Републику Србију;
- Закон о измени Закона о посебним условима за реализацију пројеката изградње станова за припаднике снага безбедности;

– Закон о задуживању Републике Србије код Banca Intesa AD Beograd за потребе финансирања пројекта изградња саобраћајнице Рума–Шабац–Лозница;

– Закон о давању гаранције Републике Србије у корист OTP banke Srbija a.d. Novi Sad и Banca Intesa a.d. Beograd по основу задужења Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд;

– Закон о задуживању Републике Србије код OTP банке Србија а.д. Нови Сад за потребе финансирања Пројекта изградње брзе саобраћајнице, деоница Пожаревац–Голубац (Дунавска магистрала).

У наставку дајемо краћи приказ битних одредаба наведених закона, а детаљније о примени одређених закона писаћемо у наредним бројевима овог часописа.

1. Закон о допунама Закона о озакоњењу објеката (ступа на снагу 28. јула 2023. године) прописује могућност да незаконито изграђени стамбени објекти који нису привремено прикључени на електроенергетску мрежу, гасну мрежу и/или мрежу даљинског грејања, водовод и канализацију, без обзира на време изградње, **могу бити привремено прикључени** на електроенергетску мрежу, гасну мрежу и/или мрежу даљинског грејања, водовод и канализацију, у року и на начин прописан овим законом.

Прикључење незаконито изграђених стамбених објеката могуће је искључиво за власнике породичних стамбених објеката и власнике посебних делова објекта – станова, који су изградњом или куповином објеката или посебних делова објекта – станова трајно решавали своје стамбено питање. Подзаконски акт за примену овог закона (члан 39. став 5. Закона) биће донет у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Захтев за привремено прикључење подноси се надлежном органу за послове озакоњења у року од 30 дана од дана ступања на снагу подзаконског акта,

УСВОЈЕНЕ СУ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОДРШЦИ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ

Влада Републике Србије донела је на седници одржаној 18. маја 2023. године *Предлог Закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом* (у даљем тексту: Предлог Закона) и упутила га Народној скупштини Републике Србије на разматрање и усвајање.

Посланици Народне скупштине Републике Србије, на четвртог ванредном заседању, усвојили су **Закон о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом** (у даљем тексту: Закон) који је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 62 од 27. јула 2023. године, ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику РС“, а примењује се од **1. августа 2023. године**, осим члана 3. којим се мења члан 17. став 4. који се примењује од 26. маја 2023. године¹.

Да би измене и допуне Закона о финансијској подршци породици са децом по усвајању и ступању на снагу могле да се примене, неопходно је да министар надлежан за финансијску подршку породици са децом донесе измене и допуне **Правилника о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом** (у даљем тексту: Правилник), односно о начину остваривања права на накнаду зараде за лица која се, у складу са изменама и допунама Закона, уводе у систем финансијске подршке породици са децом.

1. Новине прописане изменама и допунама Закона

Изменом Закона у **члану 11.** уводи се **ново право на одсуство**, и то **право на одсуство са рада ради неге**

¹ Одлуком Уставног суда IV3-299/2018 („Службени гласник РС“, бр. 43/23) утврђено је да одредба члана 17. став 4. Закона, којом је било прописано да се право на остале накнаде по основу рођења и неге детета остварује у трајању од годину дана од дана рођења детета без обзира на ред рођења детета, није у сагласности са Уставом и да престаје да важи даном објављивања те одлуке Уставног суда у Службеном гласнику, односно од 26. маја 2023. године.

детета и одсуство са рада ради посебне неге детета и накнаду зараде, односно накнаду плате ОЦА детета, ако је мајка детета лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана.

У вези са новим правом на одсуство, допуном Закона додају се **чланови 16а, 16б и 16в**, којима се дефинишу услови и начин остваривања новог права на одсуство са рада.

Додати чланови 16а, 16б и 16в гласе:

„Члан 16а

Право на одсуство са рада ради неге детета и накнаду зараде, односно накнаду плате, има отац детета који је запослен код послодавца, ако је мајка детета лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана.

Право на одсуство са рада ради посебне неге детета и накнаду зараде, односно накнаду плате, има отац детета који је запослен код послодавца, ако је мајка детета лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана.

Право из става 1. овог члана, на основу међусобног договора са мајком детета, после навршена три месеца живота детета, отац детета може остварити за преостали период до године дана живота детета за прво и друго дете, односно до две године живота детета за треће и свако наредно дете, од дана када је мајка остварила право на остале накнаде по основу рођења и неге детета.

НОВА ВЕРЗИЈА ТЕХНИЧКОГ УПУТСТВА ЗА ЕФИСКАЛИЗАЦИЈУ (1.15)

На интернет страници Пореске управе Републике Србије објављена је нова верзија (1.15) Техничког упутства за административни и технички преглед функционалности ЕСИРа или Л-ПФР¹ (у наставку: Техничко упутство).

У односу на претходну верзију, најзначајнија промена односе се на тачку 9.3. Техничког упутства (Поништавање рачуна у случају грешке) и огледају се у следећем:

1) Ако се купцу изда фискални рачун који садржи грешку, а купац је обвезник пореза на добит правних лица, или је обвезник пореза на приходе од самосталне делатности, обвезник фискализације **мора** да има доказ да је купца обавестио о томе да му је издао фискални рачун који садржи грешку и да је исти поништио, и

2) Уколико је приликом продаје на мало издат фискални рачун у којем је требало навести и ИД купца (а то није учињено), обвезник фискализације може **непосредно након** извршеног промета да поништи тако издати рачун и да изда нови. Ако се такав рачун не поништи непосредно након извршеног промета, **по основу његовог накнадног поништавања није дозвољено генерисање новог рачуна** у којем ће бити наведен ИД купца, **односно уколико се изда такав рачун, исти се сматра неисправним** у смислу члана 5. став 2. Закона о фискализацији.

Поред претходног, у тачки 9.8. Техничког упутства наведено је да када се физичко лице, које је ималац пензионерске картице, идентификује том картицом, у пољу ИД купца на фискалном рачуну уноси се ознака „13: Код (број) конкретне пензионерске картице“.

1. Обавештење купцу да му је издат фискални рачун који садржи грешку и да је исти поништен

Извршеном допуном у тачки 9.3. Техничког упутства додатно је прецизирано поступање обвезника фискализације у случају да је издао фискални рачун који садржи грешку купцу који је обвезник пореза на добит правних лица, или који је обвезник пореза на приходе од самосталне делатности.

Наиме, **уколико се ради о купцу који је обвезник пореза на добит правних лица или пореза на приходе од самосталне делатности**, обвезник фискализације **мора** имати доказ да је купца **обавестио** о томе да му је издао фискални рачун који садржи грешку и да је исти поништио.

Према томе, поред тога што се такав неисправан рачун мора поништити (јер, на пример, садржи неисправан ПИБ купца, или погрешну количину, или погрешна добра/услуге, или погрешну јединичну цену, или погрешну стопу ПДВ и сл., тј. садржи неисправне податке који су значајни за висину пореске обавезе²) и издати нови, исправан, мора се поседовати и доказ да је наведена категорија купаца обавештена о томе да првобитни фискални рачун (који им је издат) садржи грешку и да је тај рачун поништен. Претходна обавеза постоји независно од тога да ли је обвезник фискализације у систему ПДВ или није, као и да ли је купац у систему ПДВ или није. Напомињемо, купац, обвезник ПДВ, по фискалном рачуну који садржи неку

¹ www.purs.gov.rs/eFiskalizacija/tehnicki-vodic/7343/tehnicko-uputstvo-za-administrativni-i-tehnicki-pregled-funkcionalnosti-esir-a-ili-l-pfr-a-.html

² Према нашем мишљењу, уколико је на фискалном рачуну наведен само погрешан начин плаћања, како он није значајан за висину пореске обавезе, такав фискални рачун не мора се поништити, имајући у виду члан 15. став 1. тачка 2) Закона о фискализацији („Службени гласник РС“, бр. 153/20, 96/21 и 138/22 – у даљем тексту: Закон о фискализацији), а купац има право одбитка претходног пореза ако испуњава и остале услове из члана 28. Закона о ПДВ („Службени гласник РС“, бр. 84/04, ... и 138/22 – у даљем тексту: Закон о ПДВ).

ПРАВИЛНИК О ДОПУНИ ПРАВИЛНИКА О ПОРЕЗУ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

Правилник о допуни Правилника о порезу на додату вредност (у даљем тексту: Правилник о допуни ППДВ) објављен је у „Службеном гласнику РС“, бр. 60 од 21. јула 2023. године, а ступио је на снагу наредног дана од дана објављивања (22. јула 2023. године).

Правилником о допуни ППДВ прописано је да се у члану 183. став 2. тачка 6) Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 37/21, . . . и 15/23 – у даљем тексту: Правилник о ПДВ), после речи: „услуга“ додају се запета и речи: „без ПДВ надокнаде“. У складу са овом одредбом документ за обрачун ПДВ надокнаде пољопривреднику, односно признаница, у смислу члана 34. став 3. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22) садржи податак о **вредности примљених добара, односно услуга, без ПДВ надокнаде**. Допуном је практично прецизирано да приликом сачињавања документа за обрачун накнаде пољопривреднику, вредност примљених добара, односно услуга, не исказује се са обрачуном ПДВ надокнадом.

Подсећамо на то да је чланом 30. Правилника о изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 7/23) који је ступио на снагу 1. фебруара 2023. године, **избрисана** одредба којом је било прописано да се **документ за обрачун ПДВ надокнаде сматра рачуном** у смислу члана 42. став 1. Закона о ПДВ. Ова измена не утиче на право на одбитак ПДВ надокнаде као претходног пореза (уз испуњење услова прописаних чланом 34. Закона о ПДВ).

Чланом 34. став 2. Закона о ПДВ прописано је да се ПДВ надокнада признаје пољопривредницима који изврше промет пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга обвезницима ПДВ. У складу са ставом 1. истог члана,

пољопривредници су физичка лица која су власници, закупци и други корисници пољопривредног и шумског земљишта и физичка лица која су као носиоци, односно чланови пољопривредног газдинства уписана у регистру пољопривредних газдинстава у складу са прописом којим се уређује регистрација пољопривредних газдинстава.

Обвезник ПДВ коме је пољопривредник извршио промет пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга је **дужан** да:

– **обрачуна ПДВ надокнаду** у износу од 8% на **вредност** ових добара, односно услуга, **о чему издаје документ за обрачун**, односно признаницу, и да

– обрачунату ПДВ надокнаду **исплати** пољопривредницима у новцу (уплатом на текући рачун или рачун штедње).

Обвезник ПДВ **има право** да одбије износ ПДВ надокнаде као претходни порез, под условом да је **ПДВ надокнаду и вредност примљених добара и услуга платио пољопривреднику**. У свом мишљењу бр. 430-00-00468/2015-04 од 20.02.2017. године, Министарство финансија је изнело следећи став:

*„Обвезник ПДВ који је набавио предметна добра има право да, у складу са Законом, одбије износ ПДВ надокнаде као претходни порез, под условом да је ПДВ надокнаду и вредност примљених добара платио пољопривреднику, при чему указујемо да ПДВ надокнада мора бити плаћена у новцу – уплатом на текући рачун или рачун штедње, док за вредност добара није прописан начин плаћања. С тим у вези, када пољопривредник изврши промет пољопривредних производа обвезнику ПДВ, а обвезник ПДВ по том основу плати пољопривреднику **део вредности примљених добара** (независно од начина плаћања) **и ПДВ надокнаду која се односи на тај део вредности пољопривредних добара** (у новцу – уплатом на текући рачун или рачун штедње), обвезник ПДВ*

ЗАХТЕВ ЗА ИСПЛАТУ КОЈИ НЕ ПОДЛЕЖЕ ПДВ УПУЋЕН СУБЈЕКТУ ЈАВНОГ СЕКТОРА

За потраживања по основу којих не постоји обавеза обрачунавања ПДВ, не постоји обавеза издавања електронске фактуре (у даљем тексту: ЕФ), **осим када је захтев за исплату упућен субјекту јавног сектора.** Ову обавезу, у складу са Законом о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/21, 129/21 и 138/22 – у даљем тексту: ЗЕФ) имају:

1. Субјект приватног сектора по основу захтева за исплату ка субјекту јавног сектора;
2. Субјект јавног сектора по основу захтева за исплату упућених другом субјекту јавног сектора.

Чланом 11. став 3. Правилника о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 47/23 – у даљем тексту: Правилник о ЕФ), дефинисано је **шта се сматра захтевом за исплату упућеном субјекту јавног сектора** од стране субјекта приватног сектора, односно другог субјекта јавног сектора.

Захтевом за исплату упућеном субјекту јавног сектора од стране субјекта приватног сектора, односно јавног сектора, сматра се захтев за исплату **на основу којег долази до преноса новчаних средстава подносиоцу захтева, у складу са прописима којима се уређују облигациони односи** (нпр., захтев за исплату накнаде штете, уговорне казне, средстава обезбеђења, камате за неблаговремено плаћање, пренос вишенаменских вредносних ваучера и др.).

Другим речима, **издавање ЕФ субјекту јавног сектора** је обавезно када је реч о потраживању по основу облигационих односа, **независно** од чињенице да ли је реч о накнади за промет или не. Облигационим односима сматрају се **дужничко-поверилачки односи** који настају из уговора, проузроковања штете, стицања без основа, пословодства без налога, једностране изјаве воље и других законом утврђених чињеница.

Напомињемо да је Интерним техничким упутством (последња верзија од 16. јуна 2023. године)¹ на страни 143. у оквиру пореске категорије ОЕ – *Није предмет опорезивања ПДВ 2*, у оквиру напомене наведено: „За потраживања по основу преноса вишенаменских вредносних ваучера, накнаде штете, уговорне казне, депозита, камате за неблаговремено плаћање и друга потраживања по основу којих не постоји обавеза обрачунавања ПДВ, не постоји обавеза издавања електронске фактуре, **осим када је захтев за исплату упућен субјекту јавног сектора.**“

Уколико **није** реч о потраживању у складу са прописима којима се уређују облигациони односи, **не постоји обавеза издавања ЕФ.** Међутим, прописи у области електронског фактурисања **не ограничавају** кориснике СЕФ да издају ЕФ и у овом случају. Са наведеним у вези, чланом 11. став 1. тачка 4) Правилника о ЕФ прописано је да се ЕФ сматра и други захтев за исплату, **независно од тога да ли по основу захтева за исплату постоји обавеза издавања ЕФ** у складу са ЗЕФ или ова обавеза овим законом није прописана.

Уколико се по основу захтева за исплату креира ЕФ на СЕФ, врши се избор типа ЕФ – **Фактура.**

Када је реч о захтевима за исплату по основу потраживања која не представљају накнаду за промет, сматрамо да приликом креирања ЕФ, с обзиром на то да је *датум промета* обавезан податак², **може** се навести **датум издавања ЕФ.** С обзиром на то да у овом случају није реч о накнади за промет добара и услуга, из аспекта примене Закона о ПДВ, датум промета се не утврђује у складу са одредбама овог закона.

У складу са чланом 2. став 2. ЗЕФ, обвезник пореза на приход од самосталне делатности у смислу

1 Извор: <https://www.efaktura.gov.rs/vest/1921/azurirano-interno-tehnicko-uputstvo-verzija-od-16062023.php>

2 Када је реч о типу документа – Фактура.

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА О ПДВ

1. Обавеза интерног обрачуна ПДВ од стране општине за изведене грађевинске радове

Питање:

Скупштина општине (у даљем тексту: Општина) је јавном предузећу (у даљем тексту: ЈП), почетком 2023. године пренела, између осталог, надлежност за изградњу, реконструкцију, ревитализацију и одржавање улица и локалних путева у Општини, извођење радова којима се обезбеђује несметано и безбедно одвијање саобраћаја и чува и унапређује употребна вредност улица, локалних путева, тргова, платоа и слично. Финансирање наведених послова врши се из буџета Општине који је одобрен Одлуком Скупштине. ЈП спроводи поступак јавних набавки и ангажује извођаче који изводе грађевинске радове. Извођачи ЈП испостављају привремене ситуације без обрачунатог ПДВ, у складу са чланом 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ. По основу примљених ситуација, ЈП врши интерни обрачун ПДВ у својству пореског дужника, при чему интерно обрачунати ПДВ користи као свој претходни порез. ЈП према Општини упућује захтев за повлачење средстава из буџета у износу привремене ситуације коју је испоставио извођач радова (без ПДВ). Након преноса средстава од стране Општине, ЈП врши плаћање извођачу. Питање које се поставља је да ли у конкретном случају и Општина има обавезу да изврши интерни обрачун ПДВ и да тај ПДВ плати?

Одговор:

Имајући у виду то да је у конкретном случају Скупштина Општине донела одлуку којом је ЈП пренела надлежност за изградњу, реконструкцију, ревитализацију и одржавање саобраћајне инфраструктуре Општине, као и да се финансирање наведених послова врши из буџета Општине који је одобрен одлуком Скупштине, сматрамо да се у конкретном случају Општина може сматрати наручиоцем предметних послова.

То значи да се новчана средства која Општина преноси ЈП на име реализације претходно поменутих активности сматрају накнадом за промет добара, односно услуга који ЈП врши Општини.

У складу са чланом 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ (у даљем тексту: Закон), за промет добара и услуга из области грађевинарства који обвезник ПДВ врши другом обвезнику ПДВ, **односно лицу из члана 9. став 1. Закона**, обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ има обвезник ПДВ – прималац добара и услуга као порески дужник из члана 10. став 2. тачка 3) Закона.

Сагласно са наведеним, када обвезник ПДВ (ЈП) изврши промет добара или услуга из области грађевинарства из члана 10. став 2. тачка 3) Закона лицу из члана 9. став 1. Закона (независно од тога да ли је лице из члана 9. став 1. Закона обвезник ПДВ или не), у конкретном случају Општине, порески дужник за тај промет је лице из члана 9. став 1. Закона, тј. Општина. Наиме, чињеница да јединице локалне самоуправе, односно органи јединица локалне самоуправе нису порески обвезници за одређени промет добара и услуга у складу са Законом, не утиче на њихову обавезу да за промет добара или услуга из члана 10. став 2. тачка 3) Закона, који им изврши обвезник ПДВ, обрачунају и плате обрачунати ПДВ као порески дужници.

Последично, сматрамо да ЈП не треба Општини да издаје захтев за повлачење средстава, већ ПДВ рачун за извршени промет у складу са чланом 42. Закона о ПДВ.

2. ПДВ третман испоруке добара (горива) у низу у међународном промету

Питање:

Наше предузеће бави се унутрашњим и међународним транспортом. Почетком 2023. године наше предузеће потписало је споразум о сарадњи са дру-

ПРОМЕТ ДОБАРА НА МАЛО БЕЗ НАКНАДЕ

Чланом 3. Закона о фискализацији („Службени гласник РС“, бр. 153/20, 96/21 и 138/22 – у наставку: Закон о фискализацији) прописано је да је предмет фискализације промет добара и услуга на мало, као и примљени аванс за тај промет, док је чланом 6. тог закона наведено да је обвезник фискализације дужан да у тренутку промета на мало, односно примања аванса за тај промет, изда фискални рачун коришћењем електронског фискалног уређаја (у наставку: ЕФУ).

Промет на мало је сваки промет извршен физичком лицу, у или ван малопродајног објекта, као и сваки промет у малопродајном објекту извршен правном лицу, предузетнику или физичком лицу. Малопродајним објектом сматра се сваки пословни простор и пословна просторија који се примарно користе за промет који се врши физичким лицима. Малопродајним објектом сматра се и седиште обвезника фискализације који врши промет на мало преко интернета путем даљинске трговине.

Прописима из области фискализације није дефинисан појам промета добара и услуга. За те сврхе користе се дефиниције из Закона о ПДВ („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22 – у наставку: Закон о ПДВ). Такође, за потребе одређивања времена промета, односно момента настанка пореске обавезе и са тим у вези издавања фискалног рачуна, користе се одредбе Закона о ПДВ.

Кад је реч о томе да ли се за промет без накнаде издаје фискални рачун, управо је претходно наведено релевантно, имајући у виду да је чл. 4. и 5. Закона о ПДВ наведено у којим случајевима се одређени промет без накнаде сматра прометом уз накнаду. **Тачком 9.7. Техничког упутства за административни и технички преглед функционалности ЕСИР или Л-ПФР (верзија 1.14 – у наставку: Техничко упутство), изричито је наведено да се промет без накнаде који се, у складу са Законом о ПДВ и Правилником о**

ПДВ изједначава са прометом уз накнаду, посебно евидентира преко ЕФУ¹.

Претходно заправо значи:

1. Када обвезник фискализације врши промет на мало без накнаде, да ли ће га евидентирати преко ЕФУ или неће зависиће од тога да ли се тај промет сматра прометом уз накнаду у смислу прописа из области ПДВ. **Ако се не сматра прометом уз накнаду, нема обавезе његовог евидентирања преко ЕФУ;**

2. Ако се промет на мало без накнаде евидентира преко ЕФУ, за исти се издаје **посебан** фискални рачун, тј. одвојено од промета на мало за који се наплаћује накнада.

Ако се за одређене трансакције сматра да промет, из угла прописа о ПДВ, није извршен, исто се сматра и из угла прописа о фискализацији, па за њих нема обавезе евидентирања преко ЕФУ, тј. нема обавезе издавања фискалног рачуна.

Такође, када се промет без накнаде, који се изједначава са прометом уз накнаду, врши правном лицу или предузетнику ван малопродајног објекта, **исти се не евидентира преко ЕФУ**, тј. по том основу нема обавезе издавања фискалног рачуна.

Чињеница да се одређени промет на мало без накнаде изједначава са прометом уз накнаду не значи аутоматски да постоји обавеза да исти буде евидентиран преко ЕФУ, већ претходно треба проверити и то да ли он спада у делокруг неке од делатности из Уредбе о одређивању делатности приликом чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја (у наставку: Уредба о ослобађању од евидентирања промета). Ако спада, онда по

¹ За разлику од овог, по основу било којег промета без накнаде нема обавезе издавања електронске фактуре, у складу са чланом 3. став 2. тачка 5) Закона о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 44/21, 129/21 и 138/22 – у наставку: ЗЕФ).

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ ИЗ ОБЛАСТИ ФИСКАЛИЗАЦИЈЕ

1. Исказивање података у Збирној евиденцији на СЕФ по основу извршеног поступка рефундације фискалног рачуна

Питање:

Резидентно правно лице, обвезник ПДВ, обавља делатност трговине на мало (купци су и правна и физичка лица) и по том основу издаје фискалне рачуне. За промет на мало који врши, оно је порески дужник у смислу прописа о ПДВ. Да ли се према Правилнику о електронском фактурисању („Службени гласник РС“, бр. 47/23), који је ступио на снагу 1. јула 2023. године, податак на основу свих извршених рефундација фискалних рачуна евидентирају у Збирној евиденцији на СЕФ?

Одговор:

У одговору у наставку имамо у виду то да је обвезник фискализације истовремено и обвезник ПДВ и порески дужник за промет (на мало) који врши.

У случају када је реч о накнадном попусту у цени за извршени промет на мало, или о враћању добара које се врши у складу са Законом о заштити потрошача („Службени гласник РС“, бр. 88/21), или о враћању добара због рекламације, односно раскида уговора у складу са законом, тада се ради о измени пореске основице у складу са чланом 55. Правилника о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, 37/21, . . . и 60/23 – у даљем тексту: ППДВ). У овим случајевима поступа се на начин прописан чланом 21. ЗПДВ. Претходно важи и у случају промене намене аванса и поврата аванса (или дела аванса) купцу, у складу са последњим ставом члана 182. ППДВ. Измена основице врши се у пореском периоду у којем је наступила измена. Кад је реч о смањењу обрачунатог ПДВ, два су могућа случаја:

1. Уколико је промет извршен другом обвезнику ПДВ који има право одбитка претходног пореза, обвезник ПДВ који је извршио промет може да измени

(смањи) износ ПДВ само ако је обвезник ПДВ којем је промет извршен исправио одбитак претходног пореза (или није ни користио претходни порез) и ако је о томе писмено обавестио обвезника ПДВ који је извршио промет, и

2. Уколико је промет извршен другом обвезнику ПДВ који **нема** право одбитка претходног пореза или је извршен лицу које није обвезник ПДВ, обвезник ПДВ који је извршио промет може да измени (смањи) износ ПДВ само ако је издао документ о смањењу накнаде (фискални рачун за рефундацију) који је потврђен од стране примаоца добара/услуга. У ове сврхе може се искористити потписани фискални документ „Копија – Рефундација“, али и неки други документ којим купац потврђује да је примио фискални рачун за рефундацију.

У пореском периоду у којем је испуњен услов да порески дужник (обвезник ПДВ и фискализације) може да умањи свој обрачунати ПДВ и ако је то и учинио, тада тај износ смањења ПДВ уноси у Збирну евиденцију на СЕФ – у поље „Смањење ПДВ“.

У случају када је реч о поништавању фискалног рачуна услед уочене грешке, а грешка је резултирала више обрачунатим ПДВ (исказана већа количина, или већа јединична цена, или су исказани и добра/услуге који нису продати, или је примењена виша стопа ПДВ), поступа се у складу са чланом 44. ЗПДВ. Обвезник ПДВ (и фискализације) који је порески дужник има право да исправи (смањи) износ ПДВ ако је издао нови рачун са исправљеним износом ПДВ и ако поседује документ примаоца рачуна (изјаву), обвезника ПДВ, у којем је наведено да то лице није користило претходни порез по фискалном рачуну који садржи грешку (или ако га је користило, да је извршило потребну исправку). Уколико прималац рачуна није обвезник ПДВ, тада претходна изјава није потребна.

У овом случају, такође, у пореском периоду у којем је испуњен услов да порески дужник (обвезник ПДВ и фискализације) може умањити своју

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПО ОДБИТКУ НА НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ ОТКУПА СЕКУНДАРНИХ СИРОВИНА И ОТПАДА

1. Из угла Закона о порезу на добит правних лица

1.1. Предмет опорезивања

Према одредби члана 40. став 15. Закона о порезу на добит правних лица (у даљем тексту: ЗПДПЛ), **резидентно правно лице које откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица**, дужно је да приликом исплате накнаде тим лицима обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку по стопи од **1%** од износа накнаде, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу у року који је прописан ЗПДПЛ.

Скрећемо пажњу на то да обавезу обрачунавања и плаћања пореза на добит по одбитку на накнаде по основу откупа секундарних сировина и отпада имају и предузетници који воде пословне књиге. Наведено произлази из одредбе члана 104. Закона о порезу на доходак грађана (у даљем тексту: ЗПДПЛ), која прописује да предузетник који води пословне књиге обрачунава и наплаћује порез по одбитку на приходе које остварује правно лице у складу са законом којим се уређује порез на добит правних лица. То значи да се сва правила која ЗПДПЛ прописује у погледу обавезе обрачунавања и плаћања пореза по одбитку (у случају када је прималац прихода правно лице), примењују и на предузетнике који воде пословне књиге (било по систему простог, било двојног књиговодства).¹

¹ Предузетником који води пословне књиге сматра се физичко лице које је уписано у регистар код надлежног органа, односно организације, а порез на приходе од самосталне делатности плаћа на опорезиву добит. Према томе, ова обавеза не односи се на предузетника паушалца, предузетника пољопривредника и предузетника друго лице.

Сходно наведеном, обавезу обрачунавања и плаћања пореза на добит по одбитку на накнаде по основу откупа секундарних сировина и отпада имају **резидентна правна лица и предузетници који воде пословне књиге**, и то у случају када врше откуп секундарних сировина и отпада од **резидентних или нерезидентних правних лица**. У случају када се секундарне сировине и отпад откупљују од физичких лица или предузетника, **не постоји** обавеза обрачунавања и плаћања пореза (на добит) по одбитку.

1.1.1. Шта се сматра секундарним сировинама и отпадом у смислу члана 40. став 15. ЗПДПЛ?

ЗПДПЛ и подзаконски акти донети на основу овог закона **не садрже дефиницију секундарних сировина и отпада**, нити упућују на примену других прописа за потребе тумачења ових појмова у смислу члана 40. ЗПДПЛ.

Када говоримо о осталим пореским прописима, објашњење појма секундарних сировина може се пронаћи у прописима из области опорезивања ПДВ. Међутим, иако ПДВ прописи садрже дефиницију секундарних сировина, ова дефиниција (дата у члану 22. Правилника о ПДВ) прописује која се добра сматрају секундарним сировинама **искључиво** за сврху одређивања ко се сматра пореским дужником у смислу члана 10. став 2. тачка 1) Закона о ПДВ.

Имајући наведено у виду, сматрамо да је појмове секундарних сировина и отпада, за потребе примене члана 40. ЗПДПЛ, потребно тумачити у светлу прописа из области заштите животне средине (управљања отпадом), као кровном облашћу којом је предметна материја регулисана.

С тим у вези, чланом 5. Закона о управљању отпадом, отпад и секундарне сировине дефинисани су на следећи начин:

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ЗАСТАРЕЛОШЋУ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА

1. Застарелост утврђивања пореза на капитални добитак физичког лица

Питање:

Физичко лице је продало објекат пре осам година и није поднело пријаву за капиталну добит. Да ли постоји обавеза подношења пореске пријаве и плаћања пореза застарела?

Одговор:

Према одредби члана 114. Закона о пореском поступку и пореској администрацији (у даљем тексту: ЗПППА), право Пореске управе на утврђивање и наплату пореза и споредних пореских давања застарела за пет година од дана када је застарелост почела да тече, при чему застарелост права на утврђивање пореза и споредних пореских давања почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је требало утврдити порез, односно споредно пореско давање.

Према одредби члана 114д ЗПППА, застарелост се прекида сваком радњом Пореске управе предузетом против пореског дужника у циљу утврђивања и наплате пореза и споредних пореских давања, односно радњом пореског обвезника предузетом у циљу остваривања права на повраћај, порески кредит, рефакцију и рефундацију, као и намирење доспелих обавеза путем прекњижавања и повраћај споредних пореских давања, при чему, после прекида застарелост почиње да тече изнова, а време које је протекло пре прекида не рачуна се у рок за застарелост.

У складу са одредбом члана 114ж ЗПППА, којом је утврђена апсолутна застарелост, права на утврђивање пореза увек застарела у року од десет година од истека године у којој је порез требало утврдити и Пореска управа, по истеку тог рока, по службеној дужности, доноси решење о престанку пореске обавезе. Застој застарелости, према одредби члана 114з ЗПППА, не

тече за време од покретања управног спора до правоснажности судске одлуке, за време када је другим законом прописано да се порески поступак не може отпочети, односно да се започети порески поступак прекида, као и за време када је у складу са одредбама тог закона плаћање дугованог пореза одложено. Време трајања застоја застарелости не рачуна се ни у апсолутни рок застарелости.

Према свему наведеном, а по нашем мишљењу, ако у периоду од настанка пореске обавезе није било прекида застарелања поступањем Пореске управе, право Пореске управе на утврђивање пореске обавезе пореза на капитални добитак је застарело истеком рока од пет година, рачунајући од 1. јануара године која следи години настанка пореске обавезе.

2. Застарелост права на повраћај и прекњижавање више плаћеног пореза на добит

Питање:

Молимо вас да нам одговорите од када се рачуна почетак рока застарелости за прекњижавање више плаћеног пореза на добит. Наиме, имамо преплату пореза на добит из 2017. године, али нам је Пореска управа одбила захтев за прекњижавање, позивајући се на истек рока застарелости права на прекњижавање.

Одговор:

Имајући у виду конкретан случај, сматрамо да поступак Пореске управе није у складу са ЗПППА, посматрано и са становишта рачунања почетка рока застарелости, као и са становишта прекидања тог рока подношења захтева за прекњижавања од стране пореског обвезника.

Одредбом члана 114а ЗПППА уређено је да право пореског обвезника на повраћај, порески кредит, рефакцију и рефундацију као и намирење доспелих

ОДМЕРАВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

1. Уводне напомене

Према стандардима финансијског извештавања, финансијски инструменти класификују се у одређене групе у зависности од пословног модела за управљање финансијским инструментима и карактеристика уговорних новчаних токова финансијског инструмента. Према дефиницији, *финансијски инструмент* је сваки уговор на основу којег настаје *финансијско средство* једног субјекта и *финансијска обавеза* или *инструмент капитала другог субјекта*. Субјект треба да призна финансијско средство или финансијску обавезу само онда када постане једна од страна на коју се односе уговорне одредбе инструмента. Класификација финансијских инструмената врши се приликом почетног признавања или након почетног признавања.

Основне групе у које се класификују финансијски инструменти, односно финансијска средства и финансијске обавезе су:¹

а) финансијска средства:

1. По амортизованој вредности;
2. По фер вредности кроз остали укупни резултат;
3. По фер вредности кроз биланс успеха

б) финансијске обавезе:

1. По амортизованој вредности;
2. По фер вредности кроз биланс успеха.

Наведена класификација важна је због разлика које постоје у рачуноводственом третману истих врста финансијских инструмената када су разврстани у различите групе за одмеравање.

О начину одмеравања финансијских инструмената по амортизованој вредности писали смо у посебном чланку у ПС 13/23, док у овом чланку пишемо о одме-

равању финансијских инструмената по фер вредности кроз биланс успеха (ФВБУ). У наредним бројевима „Привредног саветника“ писаћемо о одмеравању финансијских инструмената по фер вредности кроз остали укупни резултат и о рекласификацији финансијских инструмената из једне у другу категорију, односно групу.

Основне разлике између финансијских инструмената који се класификују по амортизованој вредности и оних који се класификују по фер вредности кроз биланс успеха су:

- у начину одмеравања вредности приликом почетног признавања;
- у пословном моделу управљања ради наплате уговорних токова готовине;
- у начину умањења вредности, односно признавању очекиваних кредитних губитака;
- у могућности утицаја на појаву тзв. „рачуноводствене неусаглашености“.

Приликом почетног признавања финансијски инструменти по амортизованој вредности одмеравају се по њиховој фер, односно трансакционој вредности увећаној (када се стиче средство) или умањеној (када се стиче обавеза) за трошкове трансакције који се могу директно приписати стицању финансијског средства или финансијске обавезе. Финансијски инструменти по ФВБУ одмеравају се по фер, односно трансакционој вредности а трошкови трансакције се у целини признају као расход периода у билансу успеха.

Финансијско средство по амортизованој вредности држи се у оквиру пословног модела чији је циљ држање ради наплате уговорних токова готовине који су искључиво отплата главнице и камате на неизмирени износ главнице. Финансијско средство и финансијска обавеза по ФВБУ држе се са циљем реализовања токова готовине кроз продају средства или обавезе. У категорију по ФВБУ могу се класификовати

¹ Детаљније о класификацији финансијских инструмената видети у уводним напоменама у чланку „Одмеравање финансијских инструмената по амортизованој вредности“ који је објављен у ПС 13/23.

РАЧУНОВОДСТВО УЗГОЈА (ТОВА) СВИЊА

1. Уводне напомене

Узгој свиња спада у пољопривредну делатност која се обавља у циљу производње и добијања репродуктивних свиња (крмача и нерастова) и свиња за тов (товљеника) који се користе за даљу продају или за производњу свињског меса (трупова и полутки) за даљу прераду и конзумацију. Уредбом о Класификацији делатности („Службени гласник РС“, бр. 54/10) у области пољопривредне производње прописана је група 01.46 – Узгој свиња.

Узгој свиња за тов може се организовати на два основна начина:

1) Товљеници се могу производити сопственим узгајањем; или

2) Набавком прасади за тов од разних добављача.

Сопствено узгајање товљених прасади подразумева држање крмача и нерастова за оплодњу (природним или вештачким путем), прасење супрасних крмача и назимица¹ и одгајање добијене прасади (сисанци и одбитна прасад) за даљу сопствену производњу товљених свиња.

Набавка прасади од разних добављача ради това подразумева набавку одбитне прасади² за тов – старости од 4 до 8 недеља (тежине од 25kg до 30kg). Просечна дужина трајања това износи 3,5 до 4 месеца након ста-

вљања у тов одбитне прасади, а просечно достигнута тежина товљених свиња креће се од 75kg до 115kg живе мере. С обзиром на то да укупан репродукциони циклус производње товљених свиња (од прасења до завршетка това) траје од 6 до 12 месеци, произведени товљеници рачуноводствено се класификују у оквиру краткорочне имовине као залихе недовршене производње или готових производа, у зависности од степена довршености на дан биланса (на рачунима групе 95, 96 и 12). За разлику од свиња у тому које спадају у обртну имовину, крмаче и нерастови који се користе за репродуктивну производњу спадају у основна биолошка средства јер им је репродукциони циклус дужи од 12 месеци и рачуноводствено се обухватају на рачуну 033 – Основно стадо.

2. Признавање и одмеравање имовине у делатности узгоја свиња

Из аспекта рачуноводственог одмеравања и евидентирања узгоја свиња ради добијања свињског меса за даљу продају или прераду битно је правилно класификовати имовину која је укључена у ту пољопривредну производњу. Треба поступити слично одмеравању финансијских инструмената – прво извршити класификују у одговарајућу групу, затим применити одговарајући стандард и извршити одмеравање.

У производном процесу узгоја свиња имовина се класификује у две групе, и то:

– **биолошка средства** (прасад, нераст, крмаче); и

– **пољопривредне производе** (добијени након клања као свињски трупови и полутке).

За рачуноводствено одмеравање биолошких средстава (живих животиња или биљака) и пољопривредних производа примењују се следећи стандарди:

– МРС 41 – Пољопривреда („Службени гласник РС“, бр. 123/20);

1 Назимице су женска грла свиња одабраних за расплодну употребу, које после свог првог прасења прасади у прасилишту постају крмаче.

2 Одбитна прасад су прасад добијена превођењем одојака (сисанца) из прасилишта у одгајалиште. Након дојења, када прасад на сиси после 4 недеље достигну тежину од 7 до 8kg, превод се из прасилишта у одгајалиште у којем се држе до достизања тежине од 25 до 30kg и онда се превод у товилиште где се хране до достизања одговарајуће тежине погодне за клање или продају. Одбитна прасад могу се преносити у сопствени тов ради добијања товних свиња или продавати за тов другим произвођачима, односно продавати за клање ради добијања прасећег меса одговарајуће категорије.

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА РАДНИМ ОДНОСИМА, ПОРЕЗОМ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА И ДОПРИНОСИМА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

1. Опорезивање зараде и других прихода физичког лица које је из Немачке упућено на привремени рад у Србију

Питање:

Да ли је нерезидентно физичко лице, упућено од стране матичног правног лица из Немачке, дужно да плати порез у Србији по основу примања које остварује радом у Србији? Наиме, матична фирма из Немачке упућује физичко лице да обавља посао техничара производње у зависно правно лице у Србији. Зарада се исплаћује у Немачкој и физичко лице задржава социјално осигурање у Немачкој. Трошкови његове зараде неће бити рефундирани од правног лица у Србији. Да ли је у том случају физичко лице дужно да плати порез самоопорезивањем?

У случају да правно лице у Србији плати одређене трошкове за то физичко лице (на пример, трошкове превоза), да ли у том случају правно лице у Србији обрачунава порез на доходак грађана на друге приходе, без обавезе плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање? Да ли у том случају нерезидентно физичко лице има обавезу самоопорезивања? Какве су обавезе нерезидентног физичког лица у случају када правно лице из Србије треба да надокнади трошкове зараде матичном правном лицу?

Одговор:

Према одредби члана 16. став 2. Уговора о избегавању двоструког опорезивања који је закључен са Немачком (у наставку: УИДО) предвиђа се да примања која резидент државе уговорнице (у конкретном случају Немачке) оствари из радног односа у другој држави уговорници (у Србији) опорезују се само у првопоменутој држави (у Немачкој) **уколико су кумулативно испуњени следећи услови:**

– да примацац борави у другој држави у периоду или периодима који укупно не прелази 183 дана у односној календарској години;

– ако су примања исплаћена од стране или у име лица које није резидент друге државе (ово значи да економски терет зараде упућеног лица сноси његов инострани послодавац који не врши тзв. „префактурисање“ трошкова домаћем правном лицу), и

– да примања не падају на терет сталне пословне јединице или сталне базе коју послодавац има у другој држави (ово значи да на основу прописа земље у којој се рад обавља исплата зарада за сталну пословну јединицу не може бити трошак пословања).

Уколико нису кумулативно испуњена сва три услова, зарада и друга слична примања упућеног физичког лица подлежу опорезивању порезом на доходак грађана у Србији. Према томе, у оваквим случајевима **у Србији се плаћа пун износ пореза на зараде.**

Другим речима, према општем правилу **упућени запослени је дужан да по основу примања које остварује од послодавца из иностранства, у Србији плаћа порез на зараде по стопи од 10%** која се примењује на прописану основицу **подношењем пореске пријаве на Обрасцу ШП ОПО, у року од 30 дана од дана остваривања прихода.**

Наиме, обавезу обрачунавања и плаћања пореза има и обвезник – лице које је упућено, односно послато на рад код домаћег правног лица, по основу зараде и других примања које остварује од послодавца из друге државе који га је упутио, односно послао на рад у Републику код домаћег правног лица (члан 100а став 5. ЗПДГ).

Међутим, према одредби члана 100а став 6. ЗПДГ, изузетно од става 5. овог члана, **обвезник нема обавезу обрачунавања и плаћања пореза када је порез плаћен сагласно са чланом 99. став 3. овог закона.** С тим у вези, указујемо и на следеће одредбе ЗПДГ:

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА ТРУДНИЧКИМ И ПОРОДИЉСКИМ ОДСУСТВОМ

1. Привремени прекид обављања делатности као услов за остваривање права предузетнице на накнаду зараде због одржавања трудноће, односно на остале накнаде по основу рођења и неге детета

Питање:

Потребно нам је објашњење у вези са правима и условима које треба да испуњава предузетница како би остварила право на накнаду зараде за време трудничког боловања и одсуства по основу рођења и неге детета. Да ли је неопходно за остваривање тих права регистровати привремени прекид обављања делатности? Ако је неопходно именовати пословођу, да ли супруг може да се именује као пословођа без пријаве у радни однос и обавезе плаћања доприноса?

Одговор:

Када су у питању права предузетнице која се налази на боловању због трудноће, односно на одсуству због рођења и неге детета, треба правити разлику између права на накнаду у наведеним случајевима, јер се исплата накнаде разликује у погледу услова за остваривање права, начина утврђивања основа за накнаду, начина исплате као и исплатиоца накнаде.

Када је у питању трудничко боловање (одржавање трудноће), право на накнаду уређено је одредбама члана 85. Закона о здравственом осигурању.

Према овим одредбама, предузетници не припада накнада зараде из средстава обавезног здравственог осигурања ако за време привремене спречености за рад није привремено одјавила обављање делатности, без обзира ко је исплатилац накнаде.

Међутим, уколико предузетница има запослене (једног или више) и именује пословођу (који може бити и супруг без заснивања радног односа), тако да се пословање наставља за време њеног одсуства, она

остварује право на половину припадајуће накнаде, односно 50% обрачунате накнаде коју би остварила да је привремено прекинула обављање делатности.

Подсећамо, према одредбама члана 89. Закона о привредним друштвима, пословођа мора бити у радном односу код предузетника. Изузетно, ако је предузетник из оправданих разлога привремено одсутан (болест, школовање, избор на функцију и сл.), а нема запосленог пословођу, он може опште пословођење поверити члану свог породичног домаћинства за време тог одсуства, без обавезе да га запосли.

Основицу накнаде у случају трудничког боловања чини просечна месечна основица на коју је плаћен допринос за обавезно социјално осигурање, утврђена у 12 месеци који претходе месецу у којем је наступио случај по којем се стиче право на накнаду.

Са друге стране, када је у питању право предузетнице на накнаду због рођења и неге детета, ово право уређено је Законом о финансијској подршци породици са децом.

Овим законом је право на накнаду зараде за време породичног одсуства, одсуства са рада ради неге детета као и одсуства са рада ради посебне неге детета прописано као искључиво право запослених породиља, док предузетнице остварују право на тзв. остале накнаде по основу рођења, неге детета и посебне неге детета.

Основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета утврђује се сразмерно са збиром месечних основица на који су плаћени доприноси, осим основице доприноса за приходе који имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе првом месецу отпочињања одсуства због компликација у вези са одржавањем трудноће, или породичног одсуства, уколико није коришћено одсуство због компликација у вези са одржавањем трудноће, односно дану рођења детета.

ПОСЛОВИ РЕЕКСПОРТА

Одредбама члана 39. Закона о спољнотрговинском пословању, прописани су изузеци у вези са робом купљеном у другој држави или царинској територији, и то на следећи начин:

„Домаће лице робу купљену у другој држави или царинској територији не мора да:

1) увезе ако се та роба, на основу уговора, непосредно испоручује у другу државу или царинску територију, или

2) стави у слободан промет, ако се та роба након спроведеног одговарајућег царинског поступка отпрема са територије Републике Србије.“

Према цитираним одредбама постоје две врсте реекспортних послова, с тим што су они дефинисани како следи:

Прво, домаће лице купљену робу у другој држави или на другој царинској територији не мора да увезе ако се роба која се налази у иностранству и непосредно испоручује у другу државу или царинску територију. Ова испорука врши се на основу уговора и то без уласка робе на територију Републике Србије, или уз евентуални прелазак те робе преко царинског подручја Републике Србије. Уговор може да се односи на продају, закуп, лизинг и друго. Дакле, у оквиру ове врсте послова реекспорта, са становишта примене царинских прописа Републике Србије могу настати два случаја, и то:

а) када се роба која је купљена у другој држави или на другој царинској територији директно испоручује у другу државу или царинску територију, а роба не прелази преко царинског подручја Републике Србије – што значи да царински органи Републике Србије ни на који начин нису укључени у поступак реекспорта, и

б) када се роба која је купљена у другој држави или на другој царинској територији директно испоручује у другу државу или царинску територију, а роба

само прелази преко царинског подручја Републике Србије – и у том случају се спроводи поступак транзита у складу са царинским прописима Републике Србије;

Друго, домаће лице купљену робу у другој држави или на другој царинској територији не мора да стави у слободан промет, ако се та роба након спроведеног одговарајућег царинског поступка отпрема са територије Републике Србије. Најчешће се роба уноси у Србију у поступку царинског складиштења које одобрава надлежни царински орган, а затим отпрема у другу државу или у другу царинску територију. И у оквиру ове врсте спољнотрговинског промета постоје два појавна облика реекспорта, и то:

– када се роба уноси у Републику Србију стављањем робе у поступак активног оплемењивања (унос робе ради обраде, укључујући и монтажу, склапање и уградњу, тј. ради употребе робе у процесу производње и затим извоза робе), и

– када се роба ставља у поступак царинског складиштења (што подразумева унос робе ради поновног извоза у непромењеном или битно непромењеном стању).

Како из наведеног може да се закључи, у првом случају роба која се налази у иностранству директно се испоручује у иностранство, тј. не уноси се у Републику Србију (или се само транзитира преко царинског подручја Републике Србије), док се у другом случају роба уноси у Републику Србију, али се не ставља у слободан промет, већ се, на пример, уноси ради обраде (монтажа, склапање, уградња и др.) или се ставља у поступак царинског складиштења, а затим се извози у иностранство.

У овом тексту, ради боље прегледности и лакшег разумевања целине послова реекспорта, анализирамо оба појавна облика спољнотрговинских послова реекспорта са примерима књижења, с тим што се обрађују и царински и девизни и порески аспекти тих послова.

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ ИЗ ДЕВИЗНОГ И СПОЉНОТРГОВИНСКОГ ПОСЛОВАЊА

1. Утврђивање царинске вредности робе

Питање:

Треба да купимо производну линију од ино добављача А коју треба да увеземо. Ангажовали смо ино добављача Б са налогом да изврши модификацију на производној линији како би линија била оперативна за рад када се увезе у Републику. Услугу модификације ино добављач Б обавља пре увоза производне линије у Србију у производном погону ино добављача А. Такође, ангажовали смо ино добављача Ц да изврши демонтажу те производне линије код ино добављача А, односно пре увоза производне линије у Србију и да изврши монтажу те машине у нашем производном погону у Србији (после увоза линије у Србију).

Наша питања су:

1) Да ли се вредност услуге модификације на производној линији (коју фактурише ино добављач Б), укључује у царинску вредност робе у складу са чл. 52, 53. и 54. Царинског закона?

2) Да ли се вредност услуге демонтаже производне линије (коју фактурише ино добављач Ц), укључује у царинску вредност робе у складу са чл. 52, 53. и 54. Царинског закона?

Одговор:

Стварно плаћена цена или цена коју треба платити је укупна исплата коју је извршио или треба да изврши купац продавацу за увезену робу.

Стварно плаћена цена или цена коју треба платити за робу која је продата ради извоза у земљу увозницу, да би могла бити царинска вредност, односно вредност за потребе царињења робе мора да испуњава одређене услове:

1) Да нема ограничења у погледу располагања или коришћења робе од стране купца, осим ограничења која:

– намеће закон или јавна власт земље увоза (нпр., свака земља својим аутономним прописима ограничава промет одређених роба као што су: отрови, лекови и сл.),

– ограничавају географско подручје у којем се роба може препродавати (нпр., купац и продавац се могу договорити да купац може препродавати робу само на тржишту земље увоза),

– не утичу битно на вредност робе;

2) Да продаја или цена не подлежу неком услову или поступку чија се вредност не може утврдити у односу на робу чија се вредност процењује – постојање услова као што су:

– продавац формира цену увезене робе под условом да купац купи још и неку другу робу у одређеним количинама, утицаће да се стварно плаћена цена или цена коју треба платити не прихвати као царинска вредност;

3) Да ниједан део прихода од било које наредне препродаје, располагања или коришћења робе од стране купца, директно или индиректно не припадне продавцу;

4) Да купац и продавац нису узајамно повезани, или када су повезани да та повезаност нема утицаја на стварно плаћену цену или цену коју треба платити.

Поред тога што морају бити испуњени наведени услови у погледу формирања стварно плаћене цене, стварно плаћена цена мора бити усклађена и за:

1) Ставке које сноси купац а које нису укључене у стварно плаћену цену (или цену коју треба платити):

– провизија и посредничка провизија, које купац плаћа свом заступнику за услуге заступања купца у иностранству приликом куповине,

ДОДАТНЕ УПЛАТЕ ОСНИВАЧА ДРУШТВУ С ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ

Одредбама Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, ... и 109/21, у даљем тексту: ЗПД) уређена је могућност улагања новчаних средстава у друштво с ограниченом одговорношћу од стране оснивача, односно чланова тог друштва. Према тим одредбама, оснивачи могу унети новчана средства у друштво на следеће начине:

– повећањем основног капитала друштва новим улозима (докапитализација), што се обавезно уписује у регистар код Агенције за привредне регистре (у даљем тексту: АПР);

– путем додатних уплата које се не уписују у регистар АПР јер не представљају повећање основног капитала, иако по суштини имају карактеристике капитала и могу се претворити (конвертовати) у основни капитал друштва.

Поред наведеног, оснивачи могу вршити улагања и давањем зајмова друштву, у складу са прописима о облигационим односима, о чему смо детаљно писали у ПС, бр. 12/21, на стр. 114.

Коју ће од наведених могућности оснивачи користити, зависи од циљева који се желе постићи. За повећање основног капитала новим улозима оснивачи ће се, по правилу, одлучити у случају када желе да трајно повећају нето имовину друштва без обавезе враћања уложених средстава и када уношење новца у друштво није мотивисано потребом да се покривају губици исказани у пословању.

За давање зајмова оснивачи ће се одлучити ако је потребна помоћ везана за отклањање инсолвентности друштва и ако то нема негативне пореске консеквенце. Да подсетимо, у друштву које добије зајам од повезаног лица (оснивача), ако је уговорена и камата на зајам, прво се врши тестирање на утањену капитализацију а потом и студија трансферних цена у вези са трошковима камате. Ако је примљена бескаматна позајмица, прималац нема никакве обавезе у вези са извештајем

о трансферним ценама и начелом „ван дохвата руке“. Ако је давалац зајма правно лице, у том лицу се, такође, за потребе утврђивања пореза на добит, ради студија трансферних цена због исказивања „тржишних“ прихода од камате. Тако, на пример, ако је дат бескаматни зајам, давалац зајма у свом пореском билансу основицу пореза на добит увећава за приходе од камате који би били исказани по „тржишним“ каматама, у складу са прописима о трансферним ценама.

Додатне уплате оснивача друштву с ограниченом одговорношћу имају одређене предности у односу на друге начине финансирања друштва, јер:

- не представљају повећање основног капитала, већ се исказују у оквиру позиције капитала;
- не представљају зајам повезаног лица, па ако их врши члан друштва који има статус повезаног лица, не подлежу правилима о трансферним ценама у погледу обрачуна камата ван дохвата руке;
- могу послужити за покриће губитка, што се једноставно спроводи одлуком друштва;
- под одређеним условима могуће је њихово враћање;
- улагање и виду додатних уплата нема негативних пореских последица.

Додатне уплате, по својој суштини, односно правном карактеру како су дефинисане законом, **третирају се као инструмент капитала** а не као финансијска обавеза друштва. Додатне уплате, по свом карактеру и намени несумњиво су позиција капитала, без обзира на то што постоји могућност враћања додатних уплата, јер је та могућност условљена на начин који је прописан и за враћање удела (по поступку о смањењу основног капитала).

Из тог разлога је Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник

МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ ПРОПИСА

ПДВ

1. На услугу дистрибуције вишенаменских вредносних ваучера коју пружа порески обвезник који није порески обвезник који врши стварну испоруку добара или пружања услуга у замену за вишенаменски вредносни ваучер, обрачунава се ПДВ

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22 – у даљем тексту: Закон), вишенаменским вредносним ваучерима сматрају се вредносни ваучери који нису једнонаменски вредносни ваучери. Пренос вишенаменских вредносних ваучера није предмет опорезивања ПДВ. Међутим, стварна испорука добара, односно пружање услуга у замену за вишенаменски вредносни ваучер који је испоручилац добара, односно пружалац услуга прихватио као накнаду или део накнаде за тај промет опорезује се ПДВ у складу са Законом. Ако пренос вишенаменског вредносног ваучера изврши порески обвезник који није порески обвезник који врши стварну испоруку добара, односно пружање услуга у замену за вишенаменски вредносни ваучер, сматра се да преносилац вишенаменског вредносног ваучера пружа услуге дистрибуције, рекламе или друге услуге које се опорезују ПДВ у складу са овим законом.

Према томе, када обвезник ПДВ који поседује хадверско-софтверско решење за издавање ваучера (у даљем тексту: обвезник ПДВ – издавалац ваучера) постави терминале код својих пословних партнера (нпр. на киосцима, у теретанама, кафићима) који у име и за рачун тог обвезника ПДВ – издаваоца ваучера врше пренос уз накнаду вишенаменских вредносних ваучера трећим лицима и целокупан износ накнаде остварен по том основу уплаћују на рачун обвезника ПДВ – издаваоца ваучера, пословни партнери обвезника ПДВ – издаваоца ваучера (обвезници ПДВ или

лица која нису обвезници ПДВ) немају обавезу да за пренос вишенаменских вредносних ваучера обрачунају и плате ПДВ. Такође, обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ за пренос вишенаменских вредносних ваучера нема ни обвезник ПДВ – издавалац ваучера. Међутим, на накнаду (без ПДВ) за промет услуге коју обвезник ПДВ – пословни партнер пружа обвезнику ПДВ – издаваоцу ваучера, односно обвезник ПДВ – издавалац ваучера стварном испоручиоцу добара или услуга ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом. На накнаду за промет услуге коју пословни партнер који није обвезник ПДВ пружа обвезнику ПДВ – издаваоцу ваучера ПДВ се не обрачунава и не плаћа. (МФИН, 011-00-306/2023-04 од 11. јула 2023. године)

2. На новчана средства која се наменски додељују за покриће одређених трошкова или као средства донације не постоји обавеза обрачунавања ПДВ

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 138/22 – у даљем тексту: Закон), обвезник ПДВ који врши опорезиви промет добара или услуга дужан је да по том основу обрачуна ПДВ по прописаној пореској стопи и да обрачунати ПДВ плати на прописани начин. Основицу за обрачунавање ПДВ чини износ накнаде коју обвезник ПДВ прима или треба да прими за тај промет од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући и субвенције (осим Законом прописаних), у коју није укључен ПДВ. С тим у вези, када новчана средства добијена по основу уговора названог уговором о финансирању, односно уговором о суфинансирању одређеног пројекта представљају накнаду или део накнаде за опорезиви промет који врши обвезник ПДВ, износ тих новчаних средстава, у који није укључен ПДВ, чини пореску основицу, односно део пореске основице за опорезиви промет, што значи да се по том основу обрачунава ПДВ. Међутим, када новчана

РОКОВНИК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРОПИСАНИХ ОБРАЧУНА И ЗА ПЛАЋАЊЕ ОБАВЕЗА У МЕСЕЦУ АВГУСТУ 2023. ГОДИНЕ

Ред. бр.	О П И С	Рок	Број „Привредног саветника“ у којем смо дали објашњења
1	2	3	4
1	Плаћање по основу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и електронско подношење Обрасца ИОСИ за месец јул 2023. године	7. VIII ¹	7/21
2	Обавеза правних лица и предузетника – исплатилаца прихода по основу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма да надлежној Пореској управи доставе писмено обавештење о закљученим уговорима са интерпретатором и другим ангажованим лицем у јулу 2023. године, у складу са чланом 108а став 7. Закона о порезу на доходак грађана	7. VIII ¹	25/10 и 18/17
3	Плаћање накнаде за дозволу, односно одобрење за приређивање игара на срећу и накнаде за приређивање класичних и посебних игара на срећу, у складу са Законом о играма на срећу	7. VIII ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
4	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, доставе збир дневних обрачуна за сваки аутомат – Образац ЗДП, за месец јул 2023. године	7. VIII ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
5	Обавеза приређивача игара на срећу – клађења, да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу обрачун промета за свако уплатно-исплатно место кладионице, на Обрасцу МОП, за месец јул 2023. године	7. VIII ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
6	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу Образац СБ – Стање механичких и електронских бројчаника, за месец јул 2023. године	7. VIII ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
7	Обавеза приређивача игара на срећу у играчницама да Пореској управи и Управи за игре на срећу доставе Збирни месечни обрачун накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама – Образац ЗМОН, за месец јул 2023. године	7. VIII ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
8	Уплата наплаћене боравишне таксе за месец јул 2023. године, у складу са Законом о угоститељству	7. VIII ¹	21/19
9	Крајњи рок за јавна предузећа и њихова зависна друштва да на web апликацији РИНО – Рокови измирења новчаних обавеза, доставе извештај о неизмиреним обавезама јавних предузећа према привредним субјектима за месец јул 2023. год.	7. VIII ¹	13/13, 6/18 и 9/21

¹ Крајњи рок је 5.VIII (субота), па се продужава на 7.VIII (понедељак), у складу са мишљењем Министарства финансија, бр. 430-01-00167/2005-04 од 28.07.2005. године, које смо објавили у „Регистру прописа“ бр. 7/2009, на страни 171.

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2023. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар (Укупно)	23/23	114.228,00	99,1	82.769,00	98,3
Фебруар (Укупно)	33/23	112.212,00	98,2	81.359,00	98,3
Март (Укупно)	43/23	117.669,00	104,9	85.485,00	105,1
Април (Укупно)	53/23	115.631,00	98,3	83.812,00	98,0
Мај (Укупно)	61/23	118.992,00	102,9	86.220,00	102,9

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада виша од најниже основице, допринос се обрачунава на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада за период јануар–децембар 2023. године („Службени гласник РС“, бр. 105/22) утврђена је у нето износу од 230 динара по радном часу и примењује се од 1.01.2023. године.

За исплате које се врше од 1. јануара до 31. децембра 2023. године, минимална зарада износи:

Ред. бр.	Месец 2023.	Број сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Фебруар и Април	160	36.800	49.399,14
2	Јул, Септембар и Децембар	168	38.640	52.023,97
3	Јануар, Јун, Октобар и Новембар	176	40.480	54.648,79
4	Март, Мај и Август	184	42.320	57.273,61

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

3. НАЈНИЖА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА

Најнижа месечна основица за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање износи **35.025** динара ($100.072 \times 35\%$), а примењује се од 1. јануара 2023. године. Најнижа месечна основица примењује се до краја 2023. године, а објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 143/22.

4. НАЈВИША ОСНОВИЦА ЗА ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Највиша основица за плаћање доприноса за социјално осигурање износи **500.360** динара (100.072×5), а примењује се од 1. јануара до 31. децембра 2023. године. Највиша месечна основица доприноса објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 143/22.

5. ИЗВРШАВАЊЕ ОБАВЕЗЕ ЗАПОШЉАВАЊА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ЗА ЈУЛ 2023. ГОДИНЕ

1. Уплатом 50% просечне зараде по запосленом у Републици у износу од **59.496,00** динара до 7. августа 2023. године (5. август је субота и нерадан дан) ($118.992 \times 50\%$), на прописани рачун: **840-745126843-22**, са позивом на број одобрења (БОП) додељен од Пореске управе – за једну особу са инвалидитетом.

СНИМЦИ ВЕБИНАРА И КУРСЕВА ДОСТУПНИ СУ НА НАШЕМ ВЕБ САЈТУ

Обавештавамо Вас да путем наше интернет странице <https://www.privsav.rs/> у одељку **Е-продавница/Снимци онлајн вебинара** можете купити право на гледање снимака актуелних вебинара и курсева у организацији Привредног саветника.

Куповином права на гледање снимка вебинара или курса стичете овлашћење да одабрани вебинар/курс гледате у периоду од 7 узастопних дана.

Период од 7 дана започиње тренутком одобравања регистрације на Zoom платформи путем које се снимци емитују.

По извршеној регистрацији, наша служба претплате ће извршити верификацију Ваших података и проследити Вам упутство за плаћање. Преглед доступних вебинара и курсева дат је у табели у наставку.

Ред. бр.	Назив вебинара / курса	Цена за претплатнике*	Цена за непретплатнике*
1	Примена новог Правилника о електронском фактурисању (одржан 28. јуна 2023. године)	9.000	15.000
2	Сторнирање електронских фактура и електронско евидентирање обрачуна ПДВ преко СЕФ	9.000	15.000
3	Утврђивање годишњег пореза на доходак грађана, опорезивање фриленсера и друге актуелности у вези са опорезивањем прихода физичких лица	9.000	15.000
4	Утврђивање пореза на имовину за 2023. годину	9.000	15.000
5	Примена МСФИ 9, МСФИ 15 и МСФИ 16 приликом састављања финансијских извештаја за 2022. годину	9.600	18.000
6	Електронско евидентирање обрачуна ПДВ преко СЕФ	9.000	15.000
7	Трансферне цене	9.000	15.000
8	Међународно опорезивање	9.000	15.000
9	Контрола девизног пословања резидената и нерезидената	9.000	15.000
10	Пословање са иностранством	9.000	15.000
11	Послови реекспорта и извештавање о кредитним пословима са иностранством по основу ненаплаћеног извоза и ненаплаћеног увоза	9.000	15.000
12	Примена Закона о електронском фактурисању и Закона о фискализацији	9.000	15.000
13	Актуелности у вези са еФактурама и прописима о ПДВ, електронским евидентирањем обрачуна ПДВ и фискалним рачунима	9.000	15.000
14	Рачуноводство привредних друштава и предузетника	27.500	27.500
15	Рачуноводство привредних друштва и предузетника са књигама	40.000	40.000

* цене су исказане са урачунатим ПДВ

Ne mora da bude problematično...

Unapredite poslovanje potpuno efikasnim rešenjima!

Vaučeri, poklon kartice?

Višenamenski ili jednonamenski.
Fizički ili elektronski.
Brza integracija sa vašim sistemom.

Loyalty programi?

Jedna platforma za sve kanale prodaje.
Model i rešenje prilagođeno vama.
Potpuna pravno finasijska sigurnost.

150+ partnera

Našu partnersku mrežu čini više od 100 firmi sa preko 150 različitih brendova.

35+ šoping centara

Naši partneri su prepoznati u više od 35 najpoznatijih šoping centara širom Srbije.

1500+ lokacija

Kupci koriste naše višenamenske vaučere na preko 1500 lokacija u 9 zemalja.

Implementacija i distribucija poklon vaučera u Jugoistočnoj Evropi:

